

هه‌ریمی کوردستان - عیّراق
وهزارهتى خويىندنى بالاو تویىزىنەوهى زانستى
زانکۆى سه‌لاحه‌ددين - هه‌ولیئر
کۆلیئى په روهردهى بنەرەتى
بەشى زانستى گشتى
قۇناغى سېيىھەم

ته‌کنه‌لۇزىيائى فېركىردىن

مامۆستاي بابەت: سارا احمد محمدأمين

سالى خويىندن: 2023 - 2024

وانهی ششم

جوره کانی تهکنله لقژیای فیرکردن:

یه کهم / ئامرازه کان و تهکنله لقژیای بیستراو:

دووهم / ئامرازو تهکنله لقژیای بینین:

سییهم / ئامرازو تهکنله لقژیای گوییگرتن - بینین:

يەكەم/ ئامرازەكان و تەكىھلۇزىيە بىسلىرى:

1- تۆمارە دەنگىيەكان: ئامرازىيەنىڭ فېرکارىيە كەرىگە بە تۆماركىرىدى شارەزايى و ئەزمۇونەكان و دووبارە گەراندنهوھيان دەدات لەگەل پاراستنى و ھەروھا تواناي خىراكىرىدى دەنگ و بەرزىرىدىنەوە يان كەمكىرىدىنەوە چىنەكانى دەنگى ھەمە.

تاپىھەتمەندىيەكانى:

- ئاسانە لە ھەلگرتى.
- ئاسانە لە تۆماركىرىدىن.
- تواناي بەكارھىنانى ھەمە لەكاتى پىويىستدا.

كەم و كورىيەكانى: بە زۇرى سروشى زارەكىيە.

يەكەم/ ئامرازەكان و تەكەنەلۇرىيائى بىستراو: لەوانەيە:

2- راديوى قوتاپخانەيى: ئامرازىكى پەروەردەيى گويىگرتنە كە پشت دەبەستىت بە بەكارھىنانى تۆمارى دەنگى بە جۆرە جىاوازەكانىيەوە وە ھەورەها لەگەمل بۇونى پەخشى راستەو خۇدا.

تاپەتمەندىيەكانى:

- پەخشىركدنى وانە و پرۇڭرامە پەروەردەيىكەن كە لەلايەن مامۇستاييانى زۇرباش ئامادە و تۆماركراروە.
- گەيانىدىنى رېنمايىيەكان و ئاگادارىيەكان بۇ ھەموو فيرخوازان لە يەك كاتدا.

كەم و كورىيەكانى:

- تەنها پشت بە ھەستى بىستان دەبەستىت.
- نەبۇونى كارلىكى راستەو خۇ لە نىوان مامۇستا و فيرخواز.

دوم/ ئامرازو تەكىنەلۇزىاى بىننى:

1- سەبورە: سەبورە طباشىرىي: بىتىيە لە لەو حەمەكى گونجاو، بەكاردەھىنئىرەت بۆ رۇونكردىنەوەي ھەندىيەكەن و بىرۇكەكان، وە خستەرەرووی باپەتى وانەكە، وە ھەعروەھا لەگەل بەكارھىنانى چەندىن ئامرازى فېركارى بەبەشدارى قوتابىان.

تاپىەتمەندىيەكانى:

- ئامادە و بەردەستە بۆ بەكارھىنانى ھەممىشەيى.
- پىويىستى بە توانا يان كەرەستەي تايپەت نىيە بۆ بەكارھىنانى.
- ھەرييەك لە مامۆستا و فېرخواز بەشدارى دەكەن لە بەكارھىنانىدا.

2- نهخشه‌کان: بریتییه له پیشاندانی ړووی زهوي یان بهشیکی له ناوچه‌یه‌کی دیاریکراو که بابه‌ته‌که تیايدا شیده‌کریتمه‌وه و دهخویندریت.

تاپه‌تمه‌ندییه‌کانی:

- له زوربه‌ی قوتابخانه‌کاندا له قوناغه جیوازه‌کاندا بهردسته.
- زانیاری ههسته‌وه‌ره‌کان نزیکده‌کاته‌وه له‌کاتی بهسته‌وهی به نهخشه‌ی شوینه‌کان.
- دهتوانیت زور ناوچه بگریتنه‌وه به‌هوی ههمه‌چهشنى نهخشه‌کانه‌وه (ئابووری - کارگپری - نهخشه‌ی دابه‌شبوونی شوینه کانزاپیه‌کان - نهخشه‌ی دابه‌شبوونی شوینی ئازه‌لداری ..... هتد)

کهم و کورییه‌کانی:

- قمره‌بالغه به هنیما و ناوه‌کان.
- گرانه له دیاریکردنی زانیاری وورد به‌تاپه‌ت کاتیک وینه‌ی نهخشه‌که بچووک بیت و ژماره‌ی فیرخوازان زور بیت.

جۆرەکانى نەخشە:

1. نەخشەی وىنەمىي.
2. نەخشەی ئامارى.
3. نەخشەی ئەتلەس.
4. نەخشەی گۆى زەوى: ئەم نەخشەيە بە تايىەتمەندىيەك دەناسرىتەوە كە لە باقى نەخشەكانى تر جىاي دەكتەوە، كە بىرىتىيە لە نوينەرايەتىكىردى زەوى بە باشترين شىوه لە گۆيىەكەيدا.

ئەو مەرجانەي كە پىويستە بەرددەت بن بۇ نەخشەي گۆى زەوى:

1 - دەبىت قەبارەكەي گەورە بىت كە نيوەتيرەي كەمتر نەبىت لە (٤٠) سانتىمىەت.

2- دەبىت ڕوون بىت لە ڕووى ڕەنگەكان و ھىلەكان.

3- پىويستە ژمارەي فېرخوازان بچووك بىت بۇ ئەوەي دەستگەيشتنى ھەبىت بە پىكھاتەكانى.

3- الشفافیات: ئەمانە پارچەی پەرەن وەکو گەلای سلوفان بە رەھەندى جیاوازەوە كە ھەلگرى پەيامىكىن چ لە نۇوسىندا بىت يان وىنەكىشان يان بە پىچەوانەوە كە دەتوانرىت پىشان بىرىت

بەبەكارھىنانى ئامىرى پىشاندانى شفافیات.

تاپەتمەندىيەكانى:

- بۇ پىشكەشكىدىنى پىويىستى بە تارىكىردىنى پىشاندانى شوينەكە نىيە.
- ئامادەكردىنى پىشوهختە وا دەكات مامۆستا بىتوانىت خۆى لە كەمۈكۈرى و ھەلە بەدۇور بىرىت.
- مامۆستا دەتوانىت مادەكان بەشيوھىمكى يەڭ بەدواى يەڭ نىشان بىرات لەگەل دەرفەتى چاودىرىيەكىنى فېرخوازان.

سییم/ ئامرازو تەكىھلۇزىای گوينگەتن - بىنین (السمعية البصرية):

1- فيلمەكان: ئەمەش دوو جۆرى ھەمىيە:

أ- فيلمى جىڭىر: بىرىتىيە لە كۆكراوهى وىنەي شەفاف و پەنگاۋ پەنگ و سېپى و پەش كە بە يەكەمەد گۈيدىراون و لە پارچەمەك فىلم يان فۆتۆگرافى ئاسايىدا، بەستراونەتەمەن بەھىيەك بىرۇكە يان بابەتىك، ھەروەھا زنجىرەيەكە كە ڕوونكىرىنەمەن بەھىيەكى تەواوى بابەتىك بۇ بىنەر دابىن دەكات.

تايىپەتمەندىيەكانى:

- وا لە فيرخواز دەكات بەگوئىرە خىرايى خۆى فيرلىقىت لە فيربوونى تاكى.
- ڕوونكىرىنەمەن بىنەر دەبەخشتىت بۇ ئەمەد چەمكەكان ڕىكبات بۇ فيرخوازان.

<https://www.youtube.com/watch?v=-tW7HtE1k24>

<https://www.youtube.com/watch?v=4-XljWWdWls>

ب- فیلمی جوڭاۋ: بىرىتىيە لە بابەتىكى فىرکارى پېشىكەوتتو كە دەنگ و پەنگ و جولە لەخۇ دەگرېت، كە زانىارى و كارامەمىي و ِرووداوهكان و شارەزايى و ئەزمۇونەكان پېشىكەش دەكات بەشىوھىكى سەرنجراكىش وە لەھەمان كاتدا كات و توانايەكى كەم بۆ مامۆستا و قوتابى دابىن دەكات.

تاپىھەتمەندىيەكانى:

- بۇونەوەرى راپردوو، (وەكى ژيانى زىندهوەران لە سەرتاوه تاكو ئىستا).
- پىدانى بىرۋەتكەنلىكى رۇون لەسەر شتىك كە ناتوانىن لە واقعا بىبىنин، (وەكى كاركردىنى گەدەمى مرقۇ).
- پىدانى بىرۋەتكەنلىك لەسەر ِرووداۋىك كە لەشارىك يان شويىنېكى دوور ِروویداوه، بەتاپىھەتى ئەمۇ ِرووداوانەرى كە بە دەگەمنەن ِروودەدەن (وەكى چۈونى مرقۇ بۇسەر مانگ).

<https://www.youtube.com/watch?v=IKz9Z7hn7yU>

<https://www.youtube.com/watch?v=FvGbmWNx7Wg>

#tag

#Kurdistan24

النظافة تقضي على

الجراثيم

أصدقاء
العلوم

* شیوازهکانی به کارهینانی فیلمی جو لاؤ له پرۆسەی فیرکردندا:

شیوازی یەکەم/ پیشاندانی فیلمەکە له سەرەتای وانەکەدا پاشان مامۆستا ھەلەستیت بە گفتوگۆکردن له گەمل قوتابی له سەر ئەو قىدیقىيە کە بىنیان وە ھاندانیان له سەر بەستنەوەی زانیاریهکانی پېشۈويان بە رۇوداوهکانی ناو فیلمەکە.

شیوازی دووەم/ گفتوگۆکردنی مامۆستا له گەمل قوتابیهکان له سەر بەشى يەکەمى ناوەرۆكى بابەتهکە پاشان پیشاندانی بەشىكى فیلمەکە کە پەيوەندى بەم بەشەوە ھەيە وە پاشان گفتوگۆکردنی قوتابيان له سەر ئەوەی کە بىنیویانە، بەم شیوازیه وانەکە بەرددوام دەبىت.

شیوازی سىيەم/ پاش كۆتاپى هاتنى باسکردنی وانەکە، پاشان كورتايىيەك له فیلمەکە پیشانى قوتابيان دەدھرىت کە ئەمە وا له قوتابيان دەكات کە بەشىوازىيەكى چۈون له چەستى و بىرۆكەكان بىگەن.

2- تەلەفزىيونى يەرۋەردەيى: بىرىتىيە لە ئامرازىكى چالاڭ لە ئامرازەكانى پەمپەندى و فىربوون، كە كۆدەبىتەوە لە دەنگ و رەنگ و جولە وە رۇلىكى كارىگەرى ھەيە لە پرۆسەي فىربووندا، چونكە بەریزەي (90%) زانىارىيەكان دەگەيمەنیت بە قوتابى ئەمەش لەرىگاي ھەستى بىستان و بىنینەوە دەبىت.

تاپەتمەندىيەكانى:

- پشت بەستن بە زارەكى بۇ فىربوون كەم دەكاتەوە.
- كەشىكى خوش دروست دەكات بۇ پرۆسەي فىربوون.
- كۆكىدىنەوە دەنگ و رەنگ و جولە بەيەكەوە ئاسانە لەلاي قوتابىيان بۇ تىكەيىشتن لە باپەتكە.

3- کۆمیوتەر: ئامىرىيکى ئەلىكترونى دروست كراوه لە پىكھاتە جياكان كە بەستراونەتەوە دواتر بە بەكارهىنانى فەرمانە تايپەتكان بۇ پرۆسەكىن و بەرىۋەبردنى داتاكان بە شىۋەيەكى جياكراب.

تايپەتمەندىيەكانى:

- بەشدارى دەكات لە يارمەتىدانى مامۆستا لە پىشكەشكىردىنى ئەو مادانەى كە دەبى قوتايەكان فېرى بىن.
- دەرفەتىك بۇ مامۆستا دەرەخسىيىت كە مادەى خويىنىن بە شىوازىكى ھونەرى باش دىزاين بکات.
- بەشدارە لە ھاندانى فيربوون لەسەر بنەماي دۆزىنەوە و زانىنخوازى.
- بەشدارە لە بەھىزىرىدىنى پرۆسەي فېركىردىن و جىڭىرگەنى لە رىگەي پرۆسەي فيدباکەوە.
- دەرفەتىك بۇ مامۆستا و قوتابى دەرەخسىيىت بۇ بىنن و خويىندەوەي چەندىن سەرچاوهى زانىيارى.

4- ئىنترنىت:

تۆرىكى گەورەي جىهانىيە كە دەپان ئامىر لە تۆرەكانى كۆمپيوتەرەوە بە جۆر و قەبارەي جىاوازەوە گرى دەدات، ئەم كۆمپيوتەرانە پىكمەوە گرىدرابون بە بەكارەتىنى سىستەمى پەيوەندى ستاندارد. لەگەمل زىادبۇونى بلاوبۇونەوە ئىنترنىتى جىهانى، چەندىن مالپەر دەركەوتۈون كە خزمەتگۈزارى پەروەردەيى جۆراوجۆر لە لقە جىاوازەكانى زانستدا پېشىكەش دەكەن وەك بىرکارى، زانست، زمان، مىژۇو، جوگرافيا، كۆمپيوتەر و ئەوانى تر. زۆربەي ئەم سايتانە تايپەتمەندن بە كارلىكى نیوان بەرnamەكە و فېرخواز، جىگە لەھە دەنگ و وىنە و قىدىقى تىدايە، ئەمەش وايان لىدەكت سەرچاھىكى دەولەمەندى زانيارى بن. تەنانەت ھەندىك لە سايتانە رېكە بە پەيوەندى راستەوخۇي نیوان كۆمەلبىك فېرخواز لە شوينە جىاوازەكانى جىهان و مامۆستاكانىيان دەدەن لە پۆلېكدا كە بە پۆلى گرىيمانەمى ناسراوه، كە مامۆستا دەتوانىت راستەوخۇ وانەكەي پېشىكەش بە قوتابيان بکات.

* جۆرەکانى پەيوەندىكىرنىت لەرىگاي تۈرى ئىنتەرنېت:

1- **پەيوەندى راستەوخۇ:** لەم جۆرەدا لە ھەمان ساتدا پەيوەندىيەكە ڕوودەدات كە پىويىستى بە بۇنى گفتۇڭو ھەمە و پەيوەندىيەكە يان نوسراوه يان دەنگىيە جىگە لە قىسەكىردن بە دەنگ و وىنە بەشىوەدى راستەوخۇ.

2- **پەيوەندى ناراستەوخۇ:** تىيىدا خەلک دەتوانىت پەيوەندى بەيەكتىرەوە بىكەت بەبى ئەوەى پىويىستى بەئامادەبۇنىان بىكەت لە ھەمان كاتدا لەرىگەي بەكارھىنانى ئىمەيلى نووسراو يان دەنگىيەوە.

* گرنگی توری ئىنتەرنېت لە پرۆسەئ فېربۇون و فېركەردندا:

- زىادىرىنى ئاستى رۇشنىرى لەلائى قوتابىان.
- زىادىرىنى ئاستى ھارىكارى لەنیوان مامۇستاۋ قوتابى.
- نەرمى لە فېربۇوندا، چونكە فېرخواز ھەركاتىك چۈن بىمەيت دەيمەيت فېر دەبىت.
- گۆپىنى قوتابى لە فېربۇونەوە بېرىگەي تەلقىن بۇ فېربۇون لە ېرىگەي ئاراستەكردى خۇودى.
- چارەسەركردىنى كىشەكانى فېرخوازان كە دەنالىن بەدەستىمەوە وەكو نەخۇشى ئەمەش لەماوهى نەرمى لە كاتى خويىندن.

زۆر سوپاس بۇ گویگەرنىتان

سوپاس

